

považovali, kdyby řízením veřejné správy na osvobozeném území byl pověřen politický sbor stejného přibližně politického složení, jako je delegace, kterou zvolila Státní rada k návštěvě Sovětského svazu. Konečně prosíme o sdělení, zda a kdy možno počítat s příjezdem této delegace do Moskvy. Gottwald.“

Fierlinger.

AÚD KSČ Praha. Fond Kl. Gottwald 1944, 26. VI. Fotokopie. — Též Zd. Fierlinger, Ve službách ČSR, II. díl, Praha 1948, str. 294; Kl. Gottwald, Spisy XI, Praha 1955, str. 341.

[30]

1944, [červen — červenec]. Čechy. — Programové prohlášení ilegální komunistické skupiny Předvoj. Vyzývá k rozvinutí revolučního boje proti okupantům a vytyčuje základní požadavky na budoucí uspořádání života v osvobozené republice.¹

Oddíl I.

Vznik a postavení Revoluční skupiny „Předvoj“

Revoluční skupina Předvoj (RSP) je organizace komunistických revolučních pracovníků, vytvořená v ilegalitě na území Čech a Moravy seskupením několika zbytků organizací KSČ, doplněných novými pracovníky, kteří za fašistické okupace dospěli ke komunistickému uvědomění a sdružili se kolem časopisu Předvoj.²

RSP jako celek se považuje a je považována za právoplatnou složku KSČ a členové kádrů RSP stávají se automaticky svým přijetím do organizace členy strany.

Jakmile poměry dovolí, přestane RSP jako celek existovat a splyne do všech důsledků.

Oddíl II.

Generální linie RSP.

Fašistická okupace, která přinesla obrovské snížení životní úrovně pracujících mas, proletarisaci středního stavu, odírání a vyvlastňování zemědělců ve velkém, nesmírný politický a národnostní útlak, vytvořila v naší zemi podobně jako v ostatních evropských zemích revoluční situaci obrovského dosahu.

¹ Autory programového prohlášení „Předvoje“ byli K. Hiršl, J. Staněk, V. Dobiáš a J. Mojžíš.

² „Předvoj“ byl ilegální komunistickou organizací v českých zemích. Její počáteční jádro se vytvářelo v pražském ilegálním hnutí v druhé polovině r. 1943 z řad komunistické mládeže — dělníků a totálně nasazených studentů. Skupině se podařilo navázat spojení s členem III. ilegálního ÚV KSČ R. Vetíškou, s ním se radila o otázkách linie národního odboje a pod jeho vedením vstoupila na cestu revolučního boje. Když byli koncem r. 1943 zatčeni další členové III. ilegálního ÚV KSČ, R. Vetíška, aby uchránil nadějně se rozvíjející organizaci, přerušil s ní spojení a dal jí příkaz pracovat nadále soustavně až do doby, než bude opět možno obnovit ústřední stranické vedení. Tak vznikla z této organizace i z některých dalších, které též přerušily spojení s ústředím, „Revoluční skupina Předvoj“, která vybudovala vlastní vedení, dobře vybavenou „techniku“ i vlastní časopis, nazvaný též „Předvoj“. V r. 1944 podařilo se vybudovat síť ilegálního spojení s řadou krajů v Čechách a na Moravě. Mimo to měla skupina spojení s ilegálním hnutím ve významných závodech a s některými partyzánskými skupinami. Podle odhadu zapojil Předvoj na 2000 ilegálních pracovníků. Významnou součástí činnosti této skupiny tvořila rozsáhlá propagandistická práce. Na stránkách ilegálního časopisu „Předvoj“, který vycházel průměrně v nákladu 500 exemplářů, byly uveřejňovány zásadní články, které vysvětlovaly otázky generální linie strany v dané etapě. Programové prohlášení revoluční skupiny „Předvoj“ patří z nich k jednomu z nejvýznamnějších. Skupina vydala i řadu brožurek, sloužících k ilegálnímu komunistickému školení. V létě 1944 se podařilo skupině Předvoj navázat spojení s dalšími významnými ilegálními skupinami, posléze měla spojení se vzniklým IV. ilegálním ÚV KSČ. V říjnu 1944 Gestapo zatkl většinu vedení „Předvoje“. Vedoucí pracovníky skupiny K. Hiršla, Šestáka, Dobiáše, Mojžíše a další nacisté popravili těsně před osvobozením Československa, 2. května, v Terezíně. Další úseky „Předvoje“ však zůstaly nezasaženy zatýkáním a pokračovaly v práci. Dějiny skupiny „Předvoj“ tvoří významnou součást hrdinného zápasu komunistického ilegálního hnutí proti okupantům

S výjimkou kapitalistů, kteří jednak v zájmu svých zisků, jednak ze strachu před „bolševickým nebezpečím“ spolupracují s nacisty, stojí celý český národ jednotně proti fašistickým okupantům.

Přesto však český lid doposud účinně nezasáhl proti válečné mašinerii nacistů.

Příčiny jsou:

- a) objektivní
 - 1. dobře fungující státní aparát, který pomocí přidělového a přihlašovacího systému umožňuje zachytit existenci každého legálně žijícího jednotlivce,
 - 2. nepříznivé geografické podmínky (málo lesů a vůbec necivilisovaných oblastí),
 - 3. existence velkého potlačovacího a teroristického gestapáckého aparátu,
 - 4. nedostatek zbraní mezi lidem,
- b) subjektivní: neexistuje dostatečně velká a silná organizace, která by byla s to usměrnit a vést celý odboj českého národa a paralyzovat účinky práce Gestapa.

Český lid je uvědomělý a ve svém odporu proti fašistickým okupantům jednotný. Český lid má velkou politickou i organizační zkušenost — proč dosud nevytvořil dostatečně velkou a silnou organizaci odporu?

Odpověď na to je: český lid je jednotný v boji p r o t i nacismu, český lid však dosud není jednotný v otázce obsahu revoluce, v otázce, z a č bojuje.

Politické organizace odporu proti nacistům nedovedly mu dosud vhodným způsobem říci, zač má bojovat, nedovedly mu ukázat správnou perspektivu budoucnosti, jednak proto, že ji sami neznali, jednak proto, že špatně pochopily své poslání a zahleděly se úzkoprse jen do úkolů přítomnosti, do úkolů boje proti nacistům bez dalších perspektiv; tím zůstala tato hnutí nutně sektářsky omezena, byla brzy objevena a zničena Gestapem. Neměla dostatek opravdu uvědomělých a tím odhodlaných pracovníků, kteří by pochopili danou situaci a roznesli pochodeň uvědomělého, jednotného odporu do celého národa a tím si zajistili jeho opravdovou podporu a zvýšili jeho bojovou aktivitu. Následkem toho, že se neodvažovali vidět a osvětlovat budoucnost, nedostály tyto organizace ani úkolům přítomnosti — nedovedly sjednotit národ do bojové fronty proti okupantům.

Jasně vědomí o silách přítomnosti a tudíž i schopnost vidět budoucnost je prvním předpokladem k vybudování pevné linie uvědomělého revolučního hnutí.

Jaká bude povaha revolučního výbuchu vzniklého nahromaděním zápalných látek fašistickou okupací?

Třídní složení českého národa, odpovídající vysokému kapitalistickému stupni našeho hospodářství, určuje předem obsah revoluce jako revoluce sociální.

Velikost národního a politického útlaku a vysoký stupeň národního uvědomění českého národa určují formu hluboce národní.

Stojíme před revolucí, která musí roztít uzel třídních a národních rozporů, vytvořený fašistickou okupací, před revolucí, která musí splnit sociální požadavky nejširších vrstev lidu a odpovídat skutečným zájmům národa.

Česká revoluce může tedy být jen a jen svým obsahem sociální a svou formou národní.

Sociální a národní složka revoluce tvoří nerozlučnou jednotu. Opomíjení nebo mechanické nadřazování jedné z obou složek je chybou, vyvěrající z nepochopení situace a úkolů z ní vyplývajících a vede nutně k nezdaru. Jen správným pochopením nerozlučné spojitosti národního obsahu a národní formy revoluce může být vytvořena dostatečně š i r o k á základna pro úspěšný boj proti nacismu a pro vytvoření nového, socialistického státu. Kdo nechápe tuto nerozlučnou spojitost, zmenšuje údernou sílu revoluce, splošťuje revoluční učení, dokazuje svou neschopnost orientovat se v situaci a nemá práva se nazývat uvědomělým komunistou.

Která složka národa nejlépe chápe danou historickou situaci, která složka svým třídním

postavením, svou silou, uvědoměním a bojeschopností je nejlépe s to vytvořit jádro, kolem kterého se zorganizuje celý český lid?

Touto složkou je bezesporu dělnická třída.

Dělnická třída tvoří 60 % obyvatelstva; svým postavením ve výrobě a dopravě drží klíčovou posici; svou organizační a bojovou zkušeností, disciplinovaností, vyplývající ze stoletého třídního boje, svou odhodlaností a svým viděním budoucnosti tvoří jádro, které je jediné schopno soustředit kolem sebe ostatní složky národa. Třídní postavení dělnické třídy je zároveň zárukou, že revoluce neskončí na poloviční cestě, že se nerozředí a neodumře.

Je přirozené, že dělnická třída má vysoké třídní uvědomění. Musí tedy ztroskotat každé hnutí, které by sociální obsah chtělo nahradit národním, to jest národně-buržoasním, tedy ve skutečnosti protinárodním, protilidovým. Stejně tak opak, ignorování národní stránky revoluce, by způsobil, že by se ostatní vrstvy národa neseskupily kolem dělnické třídy, že by nebyla vytvořena skutečná národní jednota, široké úspěšné hnutí odporu a že by předem byla mařena možnost (poměrně snadného) vytvoření socialistického státu.

Revoluční boj je nutno vésti v organizačních formách, které odpovídají dané skutečnosti.

Je jasné, že masovou organizační formou národního odboje nemůže být politická strana. Politická strana je orgán třídy a jako taková nemůže za dané situace přímo vyplnit nadtřídní funkci vedoucího orgánu boje celého národa.

Jedinou vhodnou organizační formou národního odboje jsou Národní Výbory, které soustřeďují dnes celý český národ a povedou jeho boj proti nacismu, stanou se zítra organizační formou vlády pracujícího lidu v boji za socialismus a jeho výstavbu.

Rovněž je jasné, že organizační formou jádra, revolučního předvoje, tedy vyspělé dělnické třídy může být jen a jen uvědomělá revoluční dělnická strana — KSČ, důsledná revoluční strana Leninského typu. Každé jiné řešení by znamenalo oslabování revolučního hnutí, ředění revolučního učení a pokulhávání za danými úkoly — chvostismus.

Uvědomělá dělnická třída se organizuje v KSČ, pracující lid se organizuje kolem dělnické třídy v Národních Výborech, národ takto organizovaný vytváří Národní Revoluční Armádu.

To jsou úkoly, před kterými stojí revoluční skupina Předvoj: budování strany, Národních výborů a Národní revoluční Armády.

Jedině takto je strategie a taktika ve shodě se současnou linií světového proletářského hnutí, které bojuje mohutný revoluční svazek SSSR a uvědomělého proletariátu všech zemí národně osvobozenými a demokratickými hnutími potlačovaných národů proti imperialismu a fašismu. Jedině takto kráčí naše hnutí skutečně k cíli světového proletářského hnutí, jak nás o tom učí zejména spisy Marxe a Engelse, Lenina a Stalina, jak je politicky vyjádřen v programech a v usneseních komunistických stran a jak nám prakticky ukazuje k němu cestu Říjnová revoluce a výstavba v SSSR.

RSP vidí tedy úkol české komunistické strany v současném údobí v přípravě a vedení národního odboje českého lidu proti fašistické okupaci tak, aby národní odboj se stal mohutným lidovým hnutím boje za svržení všech utlačovatelů a vykořisťovatelů pracujícího lidu.

Aniž by pomíjel velký strategický význam odborně a velkoryse prováděných sabotážních akcí v našem prostoru, nepovažuje RSP přirozeně vojenské a hospodářské záškodnictví a vyzývání k němu za hlavní či dokonce jedinou složku činnosti revoluční strany v tomto období.

Zdůrazňuje, že postačujícím vnitrozemským [...] ³ proti současné demoralisaci českého lidu a prostředkem k posílení jeho bojové pohotovosti nemohou být neodborně „excitativní“, „povzbuzující“ sabotážní a drobné vojenské či polovojenské akce nebo pouhé vyzývání k nim, nýbrž že bojová pohotovost českého národa a schopnost účinně zasáhnout do současného dění po boku bratrského SSSR může být vytvořena jedinečně vybudováním centralisované a přísně konspirativní organizační sítě národního odboje, vedené revoluční stranou Leninského typu provádějící politiku třídního svazku dělnictva s pracujícím lidem v boji za socialismus.

³ Nečitelné slovo — asi „lékem“.

Za základní úkol dneška považuje tedy RSP budování revoluční strany.

Revoluční strana není budována proto, aby byla budována, nýbrž proto, aby se stala předvojem dělnické třídy v jejím boji za socialismus. Dělnická třída, sdružená kolem revoluční strany, musí se stát vedoucí silou všeho českého pracujícího lidu v jeho boji proti fašistickým okupantům a všem nepřátelům, má-li splnit své dějinné poslání, poněvadž pracující lid tvoří ohromnou, naprosto rozhodující většinu českého národa a poněvadž socialismus a jedině socialismus odpovídá zájmům utiskovaného pracujícího lidu, stává se dělnická třída, tím, že bojuje za socialismus, bojovníkem za skutečné národní zájmy českého lidu a boj třídní a národní spolu tvoří nerozlučný svazek, splývající v boji za svržení tyranie a vybudování socialismu.

RSP zdůrazňuje, že pojmání linie jednotné národní fronty v tom smyslu, že by se politika strany a její projevy měly přizpůsobit kompromisnickým a zpátečnickým snahám ostatních stran, je založená na naprostém nepochopení a beznadějném komolení stalinské linie, odporuje zcela duchu marxisticko-leninského učení a přerůstá v maloměšťácké kompromisnictví.

RSP zdůrazňuje tedy, že politiku národní linie nelze pojímati tak, že by třídní boj v tomto období měl a mohl být zcela nahrazen bojem národnostním, že by třídní boj za fašistické okupace byl věc nežádoucí a utulávaná. Třídní boj změnil své formy, avšak nejen že zůstává i uvnitř našeho prostoru hlavní náplní denního života pracujících mas — vystupňoval se dokonce na nejvyšší ostří, vyhranil se ve smrtelnou nenávist ohromné většiny utiskovaného pracujícího lidu proti tenké vrstvě vydřiduchů, popoháněčů a drábů, kteří se stali spolupracovníky fašismu a na základě svého třídního postavení a třídního chování se vyloučili z národa, to jest ze společenství pracujícího lidu.

RSP zdůrazňuje znovu, že české země nestojí před žádnými objektivními úkoly buržoasní revoluce; srovnávat situaci 1944 u nás s r. 1905 nebo s předbřeznovou situací 1917 v Rusku či snad se situací koloniálních národů znamená hrubé mechanisování, zanedbávání faktu, že naše země prodělala 20 let vlády buržoasních a kompromisnických stran vlastního národa; ten kdo klade rovnítko mezi boj proti carovi a boj proti Hitlerovi usvědčuje se kromě toho ze základní neznalosti marxisticko-leninské ekonomiky, z maloměšťáckého nazírání na fašismus, z opomíjení jeho ekonomicky pokrokové stránky jakožto nejmonopolističtějšího imperialismu, v němž za nejvyhrocenější diktatury finančního kapitálu vyzrály v kapitalistickém světě nejplněji socialistické formy.

RSP odmítá tedy „národnostní“ teorii přechodného uhasínání třídního boje v českém národě, zdůrazňuje, že uvědomělý třídní boj, to jest boj vedený pracujícími vrstvami proti fašistům a jejich pomahačům, kteří buď otevřeně a nadšeně spolupracují nebo sedí na dvou židlích, nesmí být rozpačitě utulán, nýbrž dováděn do důsledků, že tento skutečně uvědomělý třídní boj naprosto neodporuje linii budování jednotné fronty, nýbrž naopak, *že vybudování skutečně pevné a jednotné národní fronty je možné jen na základě uvědomělého třídního boje*, důsledně ve vhodných formách prováděného, že uvědomělý třídní boj a uvědomělý národní boj splývají dnes v nerozlučnou jednotu.

RSP zdůrazňuje dále, že nazírání na národní hesla a na program boje za národ jakožto na trik, který teď používáme proti buržoasii, jako ho dříve používala buržoasie proti nám, že názor, že ve skutečnosti zastupujeme „jen“ zájmy třídní a nikoliv zájmy národa je zcela zkreslený a nepostihuje vůbec podstatu věci, neboť pomíjí svrchovaně důležitou skutečnost, *že boj za socialismus odpovídá skutečně zájmům celého národa.*

RSP zdůrazňuje tedy, že vytyčování „dělnického“ programu p r o t i „národnímu“ a v e d l e něho, spočívá na stejném nepochopení či zanedbávání jedné z nejzákladnějších skutečností dneška jako předchozí úchytky, to jest na zanedbávání faktu, že *otázka národního odboje a národnostní svobody přestala být v důsledku existence SSSR otázkou buržoasních „odbojů“ a „převratů“ a že se stala otázkou socialistické revoluce.* Vytyčováním „dělnických“ hesel proti národním nebo mimo běžně s nimi vzdávala by se komunistická strana a dělnická třída možnosti stát se vůdčí silou národa, budila by zcela falešný trockistický zvrácený dojem, že

zájmy uvědomělé dělnické třídy odporují zájmům ostatního pracujícího lidu a že je tudíž nemyslitelný třídní svazek všech pracujících pod vedením dělnické třídy pro boj za socialismus; přenechávala by tím mlčky vedení národního odboje buržoasním kruhům a odsuzovala tak revoluci k odsouzení.

Vedoucí postavení v národě dělnické třídě nikdo nedaruje. Musí si je dobýt tím, že bude nejuvědomělejší, nejodhodlanější, nejlépe organisovanou složkou národa v boji proti fašistické okupaci. Prvním předpokladem k tomu je vybudování strany. To však samo o sobě nestačí. Proto zdůrazňuje znovu RSP, že hned v procesu svého vzniku musí strana plnit důležité politické úkoly, musí vytvářet organisace národního odboje, Národní VÝBORY, dnes orgány přípravy a odboje proti okupantům, které se zítra, v osvobozené zemi, stanou orgány vlády lidu; musí dále vykonat vojenské přípravy k nástupu, musí budovat základy NÁRODNÍ REVOLUČNÍ ARMÁDY, vytvářet tak předpoklady k jejímu bleskově rychlému masovému vybudování v potřebný okamžik.

V zásadním postoji k budování těchto přísně konspirativních organisací varuje RSP znovu před těmito chybami:

1. Není možno „zatím dělat jen stranu“ a čekat, až budou všichni členové kádrů „stoprocentně teoreticky vyspělí“, odkládat organizační práci na poli národního odboje na „později“. Teoretická vyspělost roste praktickou činností a naopak, nelze odlučovat teorii od praxe.

2. Není možno vytvářet neurčitě, nerozeznávatelně zapletené „hnutí“ ze všech „dobrých antifašistů“ bez ohledu na stupeň „uvědomění“, odhodlanosti atd. Stranický kádr, spojující a vedoucí NV a NRA, musí být od těchto organisací, v nichž pracují i členové strany, přísně oddělen.

3. Na NV a NRA není možno se dívat jako na méněcenné, „nižší“ útvary a podceňovat je po stránce dodržování konspirace, po stránce politické důležitosti.

Za základní úkol dneška považuje tedy RSP budování revoluční strany, Národních Výborů a Národní Revoluční Armády.

Jedině sdružením a teoretickým a praktickým školením stranických revolučních kádrů, vybudováním rozsáhlé sítě ilegálních NV a vykonáním všech vojenských příprav národního odboje splní strana svou roli předvoje dělnické třídy, svou úlohu předvoje českého národa v boji proti jeho nepřátelům, v boji za českou socialistickou republiku.⁴

V časopise PŘEDVOJ byla vytýčena gen. linie zejména v článku „Národní odboj a dělnická třída“ (březen)⁵ „Organisace našeho boje“ (duben)⁶ a „Budování revoluční strany“ (červen) ...⁷

⁴ Tuto formulaci, která brána jen sama o sobě by svědčila o levičáckém postoji skupiny, je třeba zřejmě chápat jen ve smyslu konečného boje dělnické třídy. Ze všech zásadních statí „Předvoje“ i z textu uveřejňovaného programového prohlášení vyplývá, že skupina správně chápala charakter nastávající revoluce a roli dělnické třídy v ní.

⁵ Viz dokument čís. 14.

⁶ V tomto článku, jehož autorem byl K. Hiršl, jsou vytyčeny tyto hlavní úkoly:

„1. Sjednotit rozptýlené partyzánské politické kroužky a skupiny — zapojit je do strany.

2. Osvědčené, zapracované pracovníky použít ve velké míře k vytváření vyšších organizačních jednotek — místních, okresních a oblastních vedení, která je nutno, pokud možno, budovati zdola.

3. Na jejich místa zaktivovat a začlenit do organizační práce část „lidí v záloze“, kteří jsou již v pozorování, o nichž je známo, že jsou našeho přesvědčení, s kterými se počítalo „v případě potřeby“, ale kteří dosud do organisace zapojeni nebyli.

4. Aby bylo zvláště při přijímání větších skupin čeleno možnosti vniknutí nepřátelských a nespolehlivých živlů do strany, je nutno, aby za nově zapojené ručilo několik zapracovaných soudruhů a aby byli přijímáni jako kandidáti strany s delší zkušební lhůtou.

5. Ve všech působištích je třeba dbátí přísně na to, aby všichni pracovníci strany dodržovali linii budování národní fronty pracujícího lidu. Proti úchylkám, proti frazerům, „rudým strašákům“, kteří vyhrožují méně uvědomělým, je nutno postupovat velmi přísně i vyloučením ze strany.

Oddíl V.

Všeobecně správní přípravy.

Úkolem strany v tomto období jest docílit, aby národní odboj proti německé okupaci se stal mohutným lidovým hnutím, vedeným smělou dělnickou třídou a revoluční stranou. Národní odboj nesmí přirozeně vůstit do reakčního převratu, jehož účelem by byla stabilisace kapitalismu, jemuž šlo hlavně o to, aby v podstatě zůstalo při starém vše či vrátilo se do kolejí z r. 1938. Národní odboj nemůže být také spiknutím, které by chtělo řešit otázku revoluce bez mas, pouhým dekretováním a diktováním „od shora“ bez probuzení vrcholné politické aktivity nejširších mas.

Organisační a správní přípravy národního odboje musí tedy směřovat k vybudování pevného svazku revolučního předvoje s masami, musí se projevovat budováním organisací, které zatáhnou nejširší masy do politického dění, do boje za socialismus.

Takové organisace, plnící úlohu svazku předvoje s masami, organisace, které nejenže připravují a vedou národní odboj, ale jsou schopny stát se orgány skutečné vlády lidu v osvobozené zemi, jsou Nár. Výbory, uskutečňující se tedy budováním uvědomělých Národních Výborů.

Pokyny pro budování Národních Výborů (NV).

Národní výbory na našem území vznikají, můžeme zhruba říci, trojím způsobem (nepočítáme-li organisace provokatérské, s jejichž existencí je ovšem nutno na každém kroku počítat):

1. Plánovitou revoluční prací uvědomělých komunistů; hlavní pracovní směrnici takových NV je důsledný boj proti německým okupantům a jejich nohsledům, přeměna továrny, místa atd. v baštu lidové revoluce;

2. živelným sdružováním antinacistických či lépe protiněmeckých živlů stejného pracoviště či bydliště obvykle na základě výzev zahraničního rozhlasu; devisou těchto NV je prostě boj s Němci, až to „praskne“;

3. sdružením kontrarevolučních živlů, opozičních ve slovech — velmi zřídka ve skutcích — vůči okupantům, jejichž základní starost je, aby „nenastala anarchie“, aby věci měly „hladký průběh“ a brzy byl obnoven občanský starý pořádek — tedy aby byla zadušena revoluce.

Postoj člena kádru je jasný:

Pokud je to možno, hlídat NV 3, které by tam, kde by naše ostražitost byla slabá a protiopatření málo účinná, mohly by způsobit mnoho těžkostí; nepodceňovat je, neboť disponují vysoce postavenými a zámožnými lidmi s poměrně dalekosáhlými možnostmi v tomto režimu, tak že se budou snažit v období dovršení národního odboje obsadit mnohá klíčová po-

6. Členy a přívržence bývalých stran, kteří za války dospěli ke komunistickému přesvědčení a o nichž je možno se nezvratně přesvědčit, že nejde o konjunkturální přeběhliky, nýbrž o poctivé soudruhy, kteří prohlédli, je nutno bez výčitek minulosti zařadit do stranické práce.

7. Bývalé komunisty, kteří v nynější době práci zradili, je nutno bezohledně pranýřovat.

8. U všech členů je nutno dbát na velmi přísné dodržování konspirativních zásad a potírat jejich zanedbávání vysazením z práce, v těžších případech i vyloučením.

Všichni straničtí pracovníci si musí uvědomit, jaké nároky na nás klade. V nejkratší době musíme splnit tyto tři základní úkoly:

1. Regenerace strany — doplnění kádrů, seskupení roztržštěných partyzánských skupin v jednotnou, centralizovaně řízenou revoluční stranu leninského typu.

2. Budování Národních výborů ve všech místech, kde dosud nejsou, a vykonání všech příprav, aby byly schopny vést odboj a převzít moc.

3. Budování Národní Revoluční Armády a vypracování všech místních nástupních a obsazovacích plánů, vykonání všech vojenských příprav k odboji.

Tyto tři úkoly musí být prováděny současně — zanedbat kterýkoliv z nich znamenalo by připravit revoluční hnutí o jeho nezbytnou složku, znamenalo by pohřbit revoluci.“

(Předvoj, červen 1944 — AÚD KSČ Praha. 1944/39.)

⁷ Vynechán II. a III. oddíl o organizačních pravidlech revoluční skupiny „Předvoj“ a o členském kádru.

stavení, ale také je nepřeceňovat, neboť jim bude chybět jedna důležitá věc: schopnost získat pracující masy tam, kde vezmeme věci pořádně do ruky.

Co se týče NV 2, platí devisa: „Nenápadně je přitahovat“, při čemž slovo nenápadně je nutno velmi zdůraznit; to znamená, že členové kádru nebo i NV, kteří naváží spojení s jakýmkoliv již hotovým NV (je pozván ke spolupráci), vstoupí do styku s ním jako *jednotlivci*, neprozradí nijak své členství v NV či ve straně, zjistí vše potřebné o způsobu činnosti této organizace a zařídí se dále podle instrukcí vedení, jemuž o celém případě podají podrobné zprávy. (Bude dán příkaz buď k další spolupráci jako jednotlivce nebo k spolupráci jménem NV nebo k odpoutání od zkoumané organizace.) — Tato opatření jsou naprosto nutná z důvodů bezpečnostních, zvláště u těchto „živelných“ NV, poněvadž se obvykle vyznačují katastrofálním nedostatkem konspirace a organizačních zkušeností.

NV 1 — a o těch jediné bude nadále řečeno — jsou zakládány členy kádru podle instrukcí vyšších orgánů ve všech místech, v továrnách, podnicích, ústavech, úřadech, příp. spolicích atd. Práce v nich se zúčastní i nečlenové kádru, pokud splňují předpoklady pro ilegální revoluční práci, t. j. pokud jsou zaručeně spolehliví, odhodlaní, konspirativní a přesvědčení antinacisté, sympatisující s SSSR nebo aspoň s „Rusy“, „Východem“ atd. Za každého nestraničského člena musí ručit nejméně jeden pracovník na základě další spolehlivé známosti. Údaje ručitelovy musí být přezkoušeny kontrolou, provedenou předsedou NV nebo dle jeho instrukcí. (Pracovníkem, který může být ručitelem, rozumí se kromě členů strany nestraničtí členové NV, kteří pracují v místní organizaci NV nejméně 3 měsíce naprosto spolehlivě.)

Při tvoření NV je nutno se vyvarovat podceňování a pohrdání upřímnými pracovníky, kteří dosud nedospěli plného stupně socialistického uvědomění; pokud splňují uvedené předpoklady illeg. práce, je jejich práce v NV, pracujícím pod vedením strany, prací skutečně revoluční a objektivně mnohem cennější, než práce, totiž nepráce lidí, kteří si říkají, že jsou komunisté a „ted“ nic nedělají, naopak šíří v okolí defaitistickou náladu, že se nedá nic dělat. Vytyčování thesí, že je zásadně nutno spolupracovat jediné se zcela uvědomělými členy kádru, by bylo úzkoprsé a vedlo by k sektářskému odtrhování strany od mas. Ne zcela socialisticky uvědomělé pracovníky, kteří jinak splňují předpoklady rev. pracovníků a chtějí pracovat, je tedy nutno nejen připouštět ke spolupráci, nýbrž i přitahovat, nenápadně je vychovávat a socialisticky uvědomovat. Na druhé straně by bylo velkou chybou chtít za každou cenu mít v NV také nějaké méně uvědomělé, nebo dokonce vyhraněně měšťácky cítící živly, když dejme tomu hrají v daném prostředí malou roli, nesplňují-li všechny předpoklady illeg. práce, atd. Tam, kde se najde dostatek pracovníků zcela vyhraněných, kteří budou moci zvládnout svůj úsek, bude se přirozeně NV skládat takřka výhradně z členů kádru, příp. z kandidátů členství. (Při čemž se varuje před chvastounským přeceňováním vlastních sil a upozorňuje se, že tím, že nestraničtí členové budou konat místní a běžné práce, uvolní se síly straníků pro jiné úkoly.)

NV budovaný stranou musí odpovídati tomuto základnímu požadavku: aby byl stranou ovládan a aby nečlenové strany, pracující v NV, neměli ponětí o existenci strany.

Ovládnutí děje se přirozenou cestou tím, že předseda NV, který je zároveň členem ústř. buňky strany, má spojení na vyšší organizaci NV. Dále tím, že určitá část stranických sil je stále v záloze — může kdykoliv být povolána do práce v NV. Zahalení strany před nečleny, prováděné z důvodů nutné zvýšené ochrany strany, docílí se prostě tím, že žádný člen strany nevystupuje při spolupráci s nečleny kádru jako člen strany, nýbrž jako člen NV. Předseda NV, který přináší instrukce, nepřináší je ze strany, nýbrž z vyšší složky NV. Pamatuj: v NV, pracujících pod kontrolou strany, člen strany nezakrývá své „levé smýšlení“ a sympatie k SSSR, podle okolností více nebo méně zahaluje své komun. přesvědčení, nikdy však neodhaluje své současné členství ve straně. (Pro práci při vniknutí do NV č. 2 a 3 platí ovšem zvláštní směrnice chování, vydané pro takové případy ÚRSP. Tu je nutno zakrývat i „levé přesvědčení“. Všechna konspirační pravidla, platná pro práci ve straně, vztahují se ve stejné míře i na činnost v NV. Organizační princip v NV je přizpůsoben

organisačnímu principu strany. Také při práci v NV — a zde ještě ve zvýšené míře — platí zásada, nedávat uvnitř organisačního celku zbytečně dohromady lidi, kteří se dosud neznají. V NV je nutno dávat přednost schůzkám párovým před schůzkami pracovních jednotek (které se nejmenují buňky, nýbrž prostě jednotky NV).

Organisační systém NV uvnitř továrny, podniku, vesnice atd., kde existuje strana, nebuduje se obvykle paralelně, odděleně od strany, nýbrž nestraničtí členové NV tvoří tu jakési okrajové složky organisace strany. (Tím není řečeno, že NV je okrajová složka strany; NV nejsou jen nestranické okraje, nýbrž část stranického jádra plus okraje; význam NV pro politické dění je a hlavně bude mnohonásobně větší než význam okrajové organisace — v NV se uskutečňuje svazek revolučních živlů (svazek předvoje se všemi revolučními živly a později s nejširší masou). Pro tuto organisační jednotu jádra NV a strany — o níž přirozeně vědí jen členové strany — je možno, aby zakládány NV nevybudovával svůj od základu nový organisační aparát.

V čele NV je předseda (vedoucí) NV, který je zároveň členem ústřední buňky strany. Předseda NV reprezentuje v NV vyšší složku NV (nikoliv stranu), přenáší pracovní úkoly, rozděluje je, řídí a kontroluje jejich provádění, rozhoduje o přijetí a vyloučení členů NV (nečlenů strany — členy strany má na starosti prostřednictvím jejich důvěrníků přímo vedoucí ústřední buňky strany). Předsedou NV musí být osoba dobře obeznámená s místními poměry a schopná získat si důvěru a oblibu svých spolupracovníků a spoluobčanů i osobními vlastnostmi.

Dalším členem NV je v každém případě branný poradce NV; je jím někde přímo branný referent strany (který ovšem opět vystupuje jen jako člen NV a vyšších vojenských jednotek NV), jinde vojenští odborníci, kteří pracují buď přímo nebo prostřednictvím předsedy NV pod kontrolou bran. ref. strany.

Ostatní funkce NV je nutno rozdělit či vytvořit podle místních poměrů tak, aby NV byl schopen dostáti těmto úkolům:

1. Všeobecná hmotná i morální podpora národní protinacistické fronty, podpora ilegálních pracovníků, postižených rodin, informační služba, odhalování provokatérů, organisace vhodných aktů resistance a sabotáže — vše za nejpřísnějšího zachování konspirace.

2. Vykonání všech příprav k převzetí správy v pracovním obvodu NV v továrně, podniku, místě a pod.

A. Seznam nespolehlivých osob určených k internaci (Němců, českých přeběhlíků — uduvačů, aktivistů a pod. — a polozrádců (vysokých úředníků, kteří terorisovali pracující lid a bránili mu horlivě v pracovní sabotáži atd.)

Tento seznam vede předseda NV s vedoucím ústřední buňky strany (nejlépe v hlavě, nikdy ne bez šifrování) a spolupracují na něm svými informacemi a posudky všichni členové NV. Bude nutno se vyvarovat malicherné osobní zaujatosti a neodůvodněných zákroků, ovšem také lehkomyšlného podceňování a ponechávání na svobodě takových osob, které by mohly revolučnímu odboji škodit.

B. Prohlášení revoluční správy. NV se stane vládnoucím orgánem svého obvodu, jehož příkazy musí být každým občanem respektovány a vykonávány. Aby toto bylo však uskutečnitelné, je nutno co nejvíce zaktivovat široké masy pro podporu NV. Proto je nutno připravit řeči a svolání NV, tábory lidu, masové projevy. Jednotné vyhlášky o převzetí moci budou dodány. To ovšem nikterak nezabavuje pracovníky místního NV iniciativy, kterou je nutno projevit při sestavování řečí, místních vyhlášek, letáků, revolučních časopisů atd., přizpůsobených zvláštnostem místních poměrů. Alespoň základní část těchto věcí musí být připravena předem.

C. Dosazení revoluční správy. Nejdůležitější složkou v období boje o moc bude přirozeně složka branná. S ní však ruku v ruce musí jít složka správní, aby veškerý lid byl zorganizován ve svém boji a aby měl vše, co je k zdárnému vedení boje potřeba. Splnění správních úkolů vyžaduje převzetí, příp. vytvoření těchto institucí:

(V továrně:) Správa podniku (techn. a admin. vedení);
Správa zásobování a vozidel;
Komise pro správu zabaveného majetku;
Lidový soud;
Komise k přípravě voleb;
Branný referát (velitelství Nár. Revoluční Gardy).

Při vykonání příprav na ustavení těchto institucí je nutno opět zachovávat největší pružnost. Chybou by bylo domnívat se, že není vůbec zapotřebí myslet na to, jaké instituce bude třeba vytvořit, že si je hnutí tvoří samo. Je zcela jisté, že tvůrčí síla lidu si vytvoří takové instituce, které bude potřebovat, ale nevyužít zkušeností, které získala dělnická třída v průběhu svého revolučního boje zvláště v Rusku, znamenalo by neodpustitelnou a pravděpodobně osudnou ztrátu tempa. Stejně ovšem by bylo chybou, udělat pedantsky rozškátulovaný plán a do něho chtít vtěsnat živé revoluční hnutí — na př. myslet si, že už dnes je nutné bezpodmínečně znát všechny členy lidového soudu a pod. Naším úkolem nyní jest vypracovat ve svých poměrech obecný rámec — dosazovat do něho všechny podrobnosti bude nutno až na podkladě situace; tím snáze bude možno do dobře připraveného rámce dosazovat, čím více budeme mít uvědomělých a iniciativních členů kádrů.

Obecné směrnice pro vytváření uvedených institucí, příp. pro práci v nich:

Správa podniku bude odpovědná NV za chod podniku (podle příslušných pokynů se zřetelem na důležitost podniku pro branné hospodářství). Důležité je uvědomit si:

a) Tam, kde se vyskytuje na vedoucích místech nějaká spolehlivá osoba levého smýšlení, oblíbená u zaměstnanců, je velmi vhodné svěřit správu závodu hlavně pro první období přímo jí jako jednotlivci (přirozeně se skládáním účtů NV).

b) Tam, kde takové osoby není, je nutno vytvořit kolektivní vedení, jehož členy by byli příslušní odborníci a komisař NV,

c) je nutno, aby se členové kádrů a uvědomělí pracovníci vůbec v prvním období co nejméně zatěžovali úkoly technickými a administrativními, poněvadž jich bude velice zapotřebí pro politickou práci. S toho hlediska je nutno řídit předběžné přípravy i vytvářet příslušné místní instituce — využívat všech sil, přitahovat ke spolupráci všechny, třeba jen chvilkově revoluční živly. Strana, která stojí pevně na nohou, se takové spolupráce nemusí naprosto bát, naopak — jí roste a sílí.

Správa zásobování a vozidel musí zajistit zásobování osazenstva (hlavně podle potřeb bojujících jednotek, dojde-li k bojům). Proto je nutno vésti v evidenci a ihned zajistiti: 1. zásoby na místě, 2. odběrní prameny, 3. rekvisiční možnosti v místě a okolí (sklady, velkostatky, byty odsouzených — vše musí být odčerpáno ve shodě s vyššími nařízeními, plánovitě, bez jakékoliv stopy anarchie a rabování). Všechna vozidla, nákladní i osobní, jezdící i mimo provoz jsoucí, budou v případě potřeby zabavena pro bojující jednotky a NV.

Komise pro správu zabaveného majetku spravuje podle dalších instrukcí veškerý majetek nacistů a zjištěných zrádců. Pracuje v nejužší spolupráci se správou zásobování a se sociálním referentem NV. Pamatujte: Při ukojování naléhavých požadavků sociálně nejslabších vrstev (byty, šatstvo atd.) — které musí být vyřízeny rychle, ale naprosto přesně a organizovaně — je nutno pamatovat především na nečleny strany. (Pokud ovšem nejde o byty funkcionářů, které musí být co nejlépe působiště, a o jiná opatření, nutná v zájmu práce).

Sabotáž, rabování, zcizení zabaveného majetku trestá se zastřelením na místě.

Lidový soud, jmenovaný předsedou NV, bude mít činnost dvojího druhu:

1. Bezodkladné případy — tu vynáší soud rozsudky nad zrádci, škůdci.
2. V ostatních případech hraje roli lidové vyšetřující komise, shrnuje výsledky vyšetřování

a posílá je spolu s internovanými k dalšímu jednání a odhaluje kejkle kapitalistického a fašistického hospodaření a oznamuje je lidu atd.

Přípravná volební komise. V období vyvrcholení národního odboje a osvobození ze jha okupantů musí NV dostáti hlavně dvěma úkolům: být vrcholně pružným, bleskového rozhodování schopným orgánem úderu proti okupaci a hned po jejím svržení skutečně demokratickým zastupitelským orgánem nejširších pracujících mas. Aby dostal oběma úkoly, musí být pravomoc a autorita jeho členů získávána vhodnou kombinací jmenování a hlasování, dekretování a demokracie. Nelze propadnout fetišismu parlamentní demokracie a žádat, aby se nikdy nedělalo nic dříve, než to většina odhlasuje. Nelze však také ani na chvíli zapomínat, že diktatura proti fašistům a jejich nohsledům je skutečnou demokracií vzhledem k pracujícím masám, že NV (a strana) musí založit svou autoritu na důvěře, sympatiích a podpoře mas a ne na hrozbách a dekretech.

Proto musí být ilegální NV orgánem, který připravuje ne diktaturu členů NV, ale diktaturu pracujících; to se prakticky projeví tím, že v nejbližší době po pádu okupace budou vypsány volby do širšího NV, v nichž si zvolí pracující dle všeobecného, rovného hlasovacího práva své zástupce, kteří se stanou vládním orgánem v továrně, v podniku, obci atd.

Volby se provádějí ve skupinách podle dílen, kanceláří atd. Aktivní i pasivní volební právo mají občané i občanky od 18 let, pokud ho nebyli zbaveni.

Volební právo se odnímá fašistům, zrádcům, udavačům, werkschutzákům, vlajkařům, členům aktivistických organizací, oboživelníkům a horlivým spolupracovníkům s nacismem. V jasných případech rozhoduje o odnětí volebního práva přípravná volební komise, v případech odvolání lidový soud (lidová vyšetřující komise).

V továrně připadá na sto volitelů (přibližně) jeden člen NV. Starý (ilegální) NV bude novým optován (jeho členové nemusí tedy kandidovat).

Každá továrna musí počítat s tím, že bude povinna dodat přibližně na 500 zaměstnanců jednoho schopného zástupce do vyšší organizace NV.

O branném referátu viz oddíl VI.

Na vesnici místo správy podniku stojí správa obce (obecní úřad), jehož agenda se stává složkou činnosti NV; správa zásobování přebírá místo aparátu závodní kuchyně obecní hospodářský referát.

...⁸

Předvoj, zvláštní vydání. — AÚD KSČ Praha. 1944/39. Cykl.

[31]

1944, 7. červenec. Londýn. — *Dopis dr. P. Drtiny předsedovi skupiny národně socialistických členů Státní rady J. Stránskému, z něhož vyplývá, jak již v zahraničí se národně socialistická strana orientovala na nejužší spolupráci s politickými představiteli bývalých reakčních stran.*

Vážený pane ministře,

dovoluji si Vám zaslat tento dopis jako předsedovi skupiny národně socialistických členů Státní rady¹ a prosím, abyste jej ode mne přijal jako od člena této strany. To, co v něm chci říci, byl bych Vám řekl, pane předsedo, ústně, kdybych k tomu měl příležitost. K mé lítosti taková možnost se však po delší čas nenaskytla a proto jsem se rozhodl k tomuto dopisu. Zdůrazňuji znovu, že prosím, abyste jej nepřijal jinak než jako od řadového člena strany, jejíž

⁸ Vynechán VI. a VII. oddíl o vojenské a propagační stránce revoluční činnosti.

¹ Skupina členů čs. socialistické strany na půdě Státní rady se ustavila v lednu 1944. Tvořili ji: Stránský, Řipka, Maxa, Uhlíř, David, Klecanda a Fürth. Vedením byl pověřen Stránský jako jediný člen představenstva strany z domova, působící v cizině.